

POLITIET

Politidirektoratet
Postboks 8051 Dep
0031 OSLO

Deres referanse

Vår referanse
2011/02103-4 008

Dato
08.09.2011

Høring - prøveløslatelse av utenlandske innsatte som utvises med varig innreiseforbud og gjeninnsetting av utenlandske innsatte på reststraff ved ulovlig retur

Det vises til tilsendt høringsbrev angående endringer i straffegjennomføringsloven.

Innledningsvis vil vi bemerke at politiet generelt og Søndre Buskerud politidistrikt spesielt, gjennom prosjektet "Grenseløs", i de seneste år har kjempet for en skjerping av straffenivået i saker som gjelder utenlandske vinningskriminelle. Begrunnelsen er at forbrytelsene ofte fremstår som godt planlagte, grensende mot organisert kriminalitet. Det er derfor et hovedanliggende å peke på at vi anser det som viktig at det ikke legges opp til lovendringer som bidrar til å svekke straffens preventive effekt ved at utmålte straffer ikke skal sones. De som arbeider innenfor dette saksfeltet vil kunne se dette som lite motiverende i sitt fortsatte arbeid.

Et annet spørsmål vil være om ikke løslatelse etter halv tid også i for stor grad griper inn i og undergraver domstolens virksomhet.

Vi tillater oss også å peke på at ved prøveløslatelse fra soning vil prøvetiden være lik resttiden, jf straffegjennomføringsloven § 42, 9. ledd. Det betyr at utlendingen kan vende ulovlig tilbake til Norge etter relativt kort tid, uten fare for gjeninnsettelse på resttiden fordi den korte prøvetiden er utløpt. Etter vår mening bør også § 42, 9. ledd endres slik at det åpnes for å fastsette en lengre prøvetid ved denne type løslatelser. Vi viser til straffelovens § 53 nr 1, 2. ledd hvor det fremgår at man i særlige tilfeller kan fastsette en prøvetid på inntil 5 år. Prøvetiden ved løslatelse av varig utviste utlendinger bør settes tilsvarende.

I ny § 43, 1.ledd 2. pkt. er det foreslått at det er kriminalomsorgens regionale nivå som skal bringe saken inn for retten dersom den prøveløslatte returnerer i prøvetiden. Denne bestemmelsen er etter vår mening overflødig. Enhver slik retur til Norge vil være overtredelse av straffeloven § 342, og handling vil, dersom den oppdages, måtte bli å håndheve av politiet. Den representerer også et brudd på grunnvilkåret om ikke å begå nye straffbare handlinger i prøvetiden. Spørsmålet om soning av rettiden vil stå sentralt i

Søndre Buskerud politidistrikt

forbindelse med irtteføring av den nye straffbare handlingen. Det er derfor politiet som i praksis vil bringe dette temaet inn for retten.

Under henvisning til foranstående kan vi ikke si oss enige i de foreslåtte endringene, men anbefaler i stedet at fengselskapasiteten bygges ut i forhold til behovet.

Med hilsen
SØNDRE BUSKERUD POLITIDISTRIKT

Christine Fossen

Wenche Øvergård Johnsen
Politiinspektør

Saksbehandler:
Walter Småland
Tlf:

POLITIET

POLITIDIREKTORATET	
01 AUG 2011	
Arkiv: 08-13	Aktivkode: 28
Saksnr: 11/179	Dok.nr: 4

Politidirektoratet
Postboks 8051 Dep
0031 OSLO

Deres referanse

Vår referanse

Dato

Umtatt offentlighet:

2011/01348-2 540

27.07.2011

Offl. 14

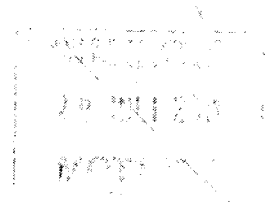
Høring - prøveløslatelse av utenlandske innsatte som utvises med varig innreiseforbud og gjeninnsetting av utenlandske innsatte på reststraff ved ulovlig retur

Lovforslaget er vurdert av Vestfold politidistriktets seksjon Grenseløs – en enhet som i flere år har arbeidet med bekjempelse av mobil vinningskriminalitet. Det er vår oppfatning at lovforslaget er fornuftig. Slik lovforslaget er formulert vil man også kunne forvente en ikke ubetydelig reduksjon av anker over domfellelser i tingretten. Det er ikke tvilsomt at mange ankeerklæringer i realiteten fremsettes for å trenere et endelig utvisningsvedtak (som i ht utlendingsloven ikke kan fattes før rettskraftig dom foreligger). Lovforslaget vil stimulere flere tiltalte til å godta domfellelse i førsteinstans fordi dette er et vilkår for prøveløslatelse etter halv tid, jf lovforslaget § 42a, 2. ledd.

Det er åpenbart riktig når det foreslås at ordningen ikke skal omfatte utenlandske innsatte med dommer over ett år som kan overføres til soning i hjemlandet etter gjeldende regelverk. Forslaget skal videre heller ikke gjelde de "mest alvorlige forbrytelsene". Det er nevnt som et eksempel på mulig avgrensning av de "mest alvorlige forbrytelsene" at ordningen bare skal gjelde dem med straffer inntil 10 år. Det vurderes som en altfor høy tidsbegrensning. Det er vår oppfatning av man bør se disse to avgrensningene i sammenheng. Et eksempel kan illustrere dette: Litauisk statsborger A domfelles for omfattende vinningskriminalitet til fengsel i 2 år. Ved rettskraftig dom gjenstår 1 år og 6 måneder av straffen. A skal da soningsoverføres til Litauen i ht den bilaterale avtalen med Litauen. La oss si at serbisk statsborger B domfelles for tilsvarende forhold og idømmes samme straff. Vedkommende vil da – slik forslaget oppfattes – tilnærmet automatisk innrømmes løslatelse etter 1 år da det ikke foreligger noen avtale om soningsoverføring med Serbia. Dette kan fremstå som en urimelig forskjellsbehandling. Det er mulig at dette kan fanges opp av den skjønsmessige formulering om at kriminalomsorgen kan "nekte prøveløslatelse hvis løslatelsen samlet sett vil virke urimelig eller støtende". Etter vår oppfatning burde man imidlertid vurdert å spesifisere dette i lovteksten.

Forslaget om gjeninnsetting av utenlandske innsatte på reststraff ved ulovlig retur, fremstår som både naturlig og fornuftig.

Vestfold politidistrikt

POLITIET

MOTTATT

POLITIDIREKTORATET	
26 JUL 2011	
Arkiv 08-13	Arkivkode 008
Saksnr. 11/1719	Dok.nr. 3

Politidirektoratet
Postboks 8051 Dep.
0031 OSLO

Deres referanse
201101620

Vår referanse
2011/02356-2 008

Dato
15.07.2011

Høring - prøveløslatelse av utenlandske innsatte som utvises med varig innreiseforbud og gjeninnsetting av utenlandske innsatte på reststraff ved ulovlig retur

Det vises til høring oversendt pr mail – høringsfrist til Politidirektoratet 9. september 2011.

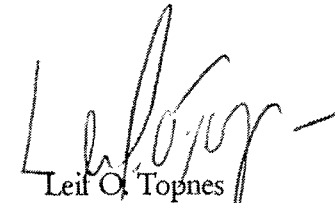
Vi slutter oss helt til både forslaget og begrunnelsen.

Vi vil dog peke på at det bør også fremgå som et vilkår for prøveløslatelse (etter ny § 42 a i straffegjennomføringsloven) at utlendingen har fremlagt dokumentasjon på sin identitet.

Uten en bekreftet identitet vil et utvisningsvedtak vanskelig kunne gjennomføres.

Med hilsen

Hans Vik

Leif O. Topnes
politidirektør/forvaltningsjef

Saksbehandler:
Leif Ole Topnes
Tlf: 51 89 92 50

Rogaland politidistrikt

Felles forvaltningsenhet, besøk: Lagårdsveien 6
Post: Postboks 240, 4001 STAVANGER
Tlf: 51 89 90 00 Faks: 51 89 90 90
E-post: post.rogaland@politiet.no

Bankgiro: 7694.05.11433

POLITIET

NOTTATT

2011 04840-2

POLITIDIREKTORATET	
06 SEPT 2011	
Aktiv: 08-13	Arkivnr: 008
Saknr: 11/1719	Doc.nr: 5

Politidirektoratet
Postboks 8051 Dep
0031 OSLO

Deres referanse
201101620 D TRH

Vår referanse
2011 04840-2

Dato
05.09.2011

Høringsforslag – prøveløslatelse av utenlandske innsatte som utvises med varig innreiseforbud og gjensitting av utenlandske innsatte med reststraff ved ulovlig retur – straffegjennomføringsloven §§ 42a og 43

Vi viser til ovennevnte høring med frist til Politidirektoratet innen 9. september 2011.

Det er bedt om høringinstansenes uttalelse til forslag om:

- Halvtidsløslatelse av utenlandske innsatte som utvises med varig innreiseforbud (ny § 42a i straffegjennomføringsloven)
- Gjeninnsetting av utenlandske innsatte på resstraff ved ulovlig retur (endre straffegjennomføringsloven § 43 første ledd ved å føye til et nytt annet punktum)

Prøveløslatelse av utenlandske innsatte som utvises med varig innreiseforbud

Oslo politidistrikt er generelt positiv til forslaget om at utenlandske innsatte som er varig utvist, kan prøveløslates når halvparten og minst 2 måneder av straffen er gjennomført.

Vi støtter også departementets begrunnelse for forslaget. Dette er innsatte som ikke skal tilbakeføres til det norske samfunnet. Videre er vi enige at dette vil være et supplement til ordningen med soningsoverføring, samt at det vil kunne frigjøre plasser i norske fengsler.

Vi synes det er fornuftig at den foreslåtte § 42a første ledd er formulert som en "kan" – bestemmelse, slik at det ikke legges opp til en absolutt eller automatisk rett til prøveløslatelse. Det er også hensiktsmessig at det skal foretas en konkret vurdering om løslatelse anses utilrådelig, samtidig som man har lagt inn en sikkerhetsventil i § 42a tredje ledd, ved at man skal nekte prøveløslatelse dersom løslatelsen samlet sett vil virke urimelig eller støtende.

Oslo politidistrikt

Kriminalavdelingen

Vilkårene for å kunne innvilge prøveløslatelse etter § 42a, fremstår i utgangspunktet som klare og enkle å håndheve. Vi har imidlertid bemerkninger til noen av de foreslåtte vilkårene.

I § 42a annet ledd, bokstav a, er det foreslått at man bare kan gi prøveløslatelse når den innsatte "godtar" utvisningsvedtaket. I høringens side 5, andre avsnitt, skriver imidlertid departementet at uttransporteringen skal kunne gjennomføres "uavhengig av rettskraftig utvisningsvedtak". Å godta utvisningsvedtaket, slik det er formulert i § 42a annet ledd bokstav a, innebærer i realiteten at vedtaket er rettskraftig. Det synes derfor å være motstrid mellom den foreslåtte ordlyden og departementets begrunnelse til forslaget.

I utlendingsloven, som regulerer vilkårene for utvisning, benyttes ikke betegnelsen "rettskraftig vedtak", men at "utvisningsvedtaket er endelig". Vi foreslår derfor at man vurderer å bruke samme betegnelsen i § 42a.

Vi er for øvrig kritiske til at det skal være et krav at utvisningsvedtaket må være endelig for å kunne innvilge prøveløslatelse. Vår erfaring er at mange påklager utvisningsvedtaket, og særlig når det har blitt satt et varig innreiseforbud. Ved klage må den utviste begjære om å få utsatt iverksettelse – med andre ord søke om adgang til å oppholde seg i landet under klagebehandlingen. Klagebehandlingen vil ofte kunne strekke seg over en lengre periode. I de fleste tilfeller, hvor tilknytningen til Norge er svak, vil utlendingsmyndighetene avslå begjæring om utsatt iverksettelse. Det avgjørende for å kunne iverksette og uttransportere utviste etter utlendingsloven, er om det er gitt utsatt iverksettelse og ikke om utvisningsvedtaket er blitt endelig. For at forslaget om prøveløslatelse skal virke etter sin hensikt, foreslås det i stedet at man stiller et vilkår om at den utviste har fått nei til utsatt iverksettelse. Formuleringen i § 42a annet ledd, bokstav a, foreslås derfor endret til: "innsatte har et endelig utvisningsvedtak, eller ikke har fått medhold i begjæring om utsatt iverksettelse".

Det er videre i §42a annet ledd, bokstav a, foreslått at den innsatte "ikke motsetter seg uttransportering". Vi er i sterk tvil om dette vilkåret er hensiktsmessig. Å uttransportere en utvist uten ledsager (vakthold) handler i liten grad om frivillighet. Om det er behov for ledsagelse når en utvist skal returneres til hjemlandet, avhenger av flere faktorer, slik som blant annet hvilken type kriminalitet utlendingen er straffet for, hans/hennes adferd under soningen, psykisk helse, mottakerland, manglende reisedokumenter osv.

En annen problemstilling med vilkåret "ikke motsetter seg uttransportering", er dersom den innsatte rett før utreise, ved avhenting i fengselet eller under reisen, gjør motstand eller på annen måte gir uttrykk for at han/hun ikke lenger samtykker til uttransporteringen. En slik situasjon kan sette de ansatte i fengselet og politiet i en vanskelig situasjon. Prøveløslatelsen er jo allerede blitt innvilget, samtidig som den innsatte ikke lenger fyller vilkårene etter §42a. For Kriminalomsorgen og politiet kan det derfor oppstå både et juridisk og praktisk dilemma. Vil man i en slik situasjon ha anledning til gjennomføre uttransporteringen som planlagt, eller skal den utviste gjeninnsettes i fengselet for videre soning? Vi foreslår derfor at vilkåret "ikke motsetter seg uttransportering", sløyfes.

Vi støtter forslaget i § 42 andre ledd bokstav d, hvor det er et vilkår om "at utvisningen kan iverksettes samtidig med løslatelsen". Det er en viktig forutsetning at Kriminalomsorgen i god tid får klarert med utlendingsmyndighetene at man vil greie å få gjennomført iverksettelse av utvisningsvedtaket. Avgjørende faktorer her er verifisering av den innsattes identitet, fremskaffelse av reisedokumenter, varsling til hjemlandets myndigheter osv.

Kriminalomsorgen bør for øvrig varsle utlendingsmyndighetene så snart den straffedømte innsettes på soning. Dette for at man raskest mulig får opprettet en utvisningssak dersom det er grunnlag for det.

Vi støtter forslaget om at prøveløslatelseordningen ikke skal omfatte dommer hvor det kan gjennomføres soningsoverføring, jf. § 42 fjerde ledd. Vi er imidlertid ikke enig i forslaget om at det må avgrenses til dommer på over 1 år. Det må være tilstrekkelig at det vises til innsatte som kan overføres til soning i hjemlandet etter gjeldende regelverk for soningsoverføring, uten at det står soningstid på over ett år. Konvensjonen viser til at det må være minimum seks måneder gjenstående soningstid når den aktuelle staten mottar anmodning om soningsoverføring. Gjenstående soningstid beregnes fra tidspunktet for 2/3 tid.

Vi støtter også forslaget om at ordningen skal avgrenses mot de alvorligste forbrytelsene. Det er i høringsbrevet bedt om høringsinstansenes syn på hvordan denne avgrensningen skal presiseres i loven. Departementets forslag i § 42 fjerde ledd om en kombinasjon av straffens lengde og at løslatelsen samlet sett vil virke urimelig eller støtende, synes fornuftig.

Gjeninnsetting av utenlandske innsatte på reststraff ved ulovlig retur

Oslo politidistrikt støtter forslaget om at utenlandske prøveløslatte som returnerer ulovlig til Norge kan gjeninnsettes på reststraffen.

At det er Kriminalomsorgen på regionalt nivå som kan bringe saken inn for retten med begjæring om gjeninnsetting, stiller vi oss i utgangspunktet også positive til.

Vi ser imidlertid noen mulige praktiske utfordringer knyttet til forslaget. At den prøveløslatte har ulovlig returnert til Norge, vil normalt avdekkes når han/hun pågripes av politiet for brudd på innreiseforbudet i straffeloven § 342 eller for andre straffbare forhold. På grunn av bl.a. unndragelsesfaren, vil politiet finne det nødvendig å pågripe og/eller fengsle utlendingen i straffesaken.

Dersom straffesaken mot utlendingen er av mindre alvorlig karakter, vil politiet som oftest ikke ha grunnlag for å holde vedkommende lenge i varetekt. I en del saker vil det kunne dreie seg om pågrepelse i inntil maksimalt 3 døgn, jf. straffeprosesslovens regler for pågrepelse. Dersom den foreslåtte bestemmelsen i straffgjennomføringsloven § 43 skal være effektiv og fungere etter sin hensikt, er det viktig at Kriminalomsorgen innen meget kort tid får brakt saken inn for retten. Hvis ikke, vil man risikere at politiet har allerede har måttet løslate utlendingen før/innen Kriminalomsorgen har fått tingrettens beslutning på at reststraffen skal fullbyrdes. Av samme grunn, er det også viktig at gjeninnsetting av utenlandske prøveløslatte gis prioritert ved at det raskt fremskaffes ledig soningsplass.

Det gjøres oppmerksom på at etter utlendingsloven § 71 annet ledd kan den som er utvist, etter søknad få adgang til riket for kortvarig besøk selv om innreiseforbudet ikke oppheves. Dette må det tas hensyn til ved innmelding i politiets etterlysningsregister.

Med hilsen

Bjørn Vindvik
fung. visepolitimester

Saksbehandler:

Padv. Trude Langeland Kristiansen